



Nationaal Archief  
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en  
Wetenschap

**Nummer Toegang: 2.13.102**

**Inventaris van het archief van het  
Demobilisatiecentrum der Koninklijke  
Landmacht, (1946) 1947-1952**

Versie: 27-03-2022

R.M.E. Verdonk

Nationaal Archief, Den Haag 2004

This finding aid is written in Dutch.



---

**I N H O U D S O P G A V E**

<b>Beschrijving van het archief.....</b>	<b>5</b>
<b>Aanwijzingen voor de gebruiker.....</b>	<b>6</b>
Openbaarheidsbeperkingen.....	6
Beperkingen aan het gebruik.....	6
Materiële beperkingen.....	6
Aanvraaginstructie.....	6
Citeerinstructie.....	6
<b>Archiefvorming.....</b>	<b>7</b>
Geschiedenis van de archiefvormer.....	7
De geschiedenis van het Demobilisatiecentrum der Koninklijke Landmacht (KL).....	7
Kolonel Pruijs, directeur Demobilisatiecentrum der KL.....	7
Geschiedenis van het archiefbeheer.....	8
De verwerving van het archief.....	8
<b>Inhoud en structuur van het archief.....</b>	<b>9</b>
Selectie en vernietiging.....	9
<b>Verwant materiaal.....</b>	<b>10</b>
Beschikbaarheid van kopieën.....	10
<b>Beschrijving van de series en archiefbestanddelen.....</b>	<b>11</b>
1 Inventaris van het archief van het Demobilisatiecentrum der Koninklijke Landmacht, (1946) 1947-1953.....	11
2 Inventaris van het archief van kolonel Pruijs, directeur voor de Demobilisatie der KL, 1947-1952.....	14



---

## BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

**Naam archiefblok:**

Ministerie van Defensie: Demobilisatiecentrum der Koninklijke Landmacht

**Periodisering:**

archiefvorming: 1947-1952

oudste stuk - jongste stuk: 1946-1952

**Archiefbloknummer:**

D8

**Omvang:**

70 inventarisnummer(s); 1,80 meter

**Taal van het archiefmateriaal:**

Het merendeel der stukken is in het Nederlands. Een klein gedeelte is gesteld in het Engels.

**Soort archiefmateriaal:**

Normale geschreven, getypte en gedrukte documenten, geen bijzondere handschriften.

**Archiefdienst:**

Nationaal Archief

**Locatie:**

Den Haag

**Archiefvormers:**

Demobilisatiecentrum der Koninklijke Landmacht, 1947-1952

**Samenvatting van de inhoud van het archief:**

Het archief van het Demobilisatiecentrum der Koninklijke Landmacht bevat tevens het archief van kolonel Puijs, de directeur van het Demobilisatiecentrum vanaf 1948. De archieven bevatten stukken betreffende de repatriëring, de demobilisatie, kleding en uitrusting. Tevens bevatten ze stukken betreffende overleden militairen, de beëindiging tijdelijke dienstverrichtingen bij de Koninklijke Landmacht van de ex-KNIL militairen (alfabetisch op naam en betreffende de huisvesting en uitzending uit Nederland van het personeel voor de Nederlandse Militaire Missie.

## **Aanwijzingen voor de gebruiker**

### **OPENBAARHEIDSBEPERKINGEN**

Volledig openbaar.

### **BEPERKINGEN AAN HET GEBRUIK**

Reproductie van originele bescheiden uit dit archief is, behoudens de algemene regels die gelden voor het kopiëren van stukken, niet aan beperkingen onderhevig. Er zijn geen beperkingen krachtens het auteursrecht.

### **MATERIËLE BEPERKINGEN**

Het archief kent geen beperkingen voor het raadplegen van stukken als gevolg van slechte materiële staat.

Een enkel stuk kan in slechte staat verkeren, wat tot gevolg heeft dat het niet geraadpleegd kan worden.

### **AANVRAAGINSTRUCTIE**

Openbare archiefstukken kunnen online worden aangevraagd en gereserveerd. U kunt dit ook via de terminals in de studiezaal van het Nationaal Archief doen. Om te kunnen reserveren dient u de volgende stappen te volgen:

1. [Creëer een account of log in.](#)
2. Selecteer in de archiefinventaris een archiefstuk.
3. Klik op 'Reserveer' en kies een tijdstip van inzage.

### **CITEERINSTRUCTIE**

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het archief tenminste éénmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met verkorte aanhaling.

VOLLEDIG:

Nationaal Archief, Den Haag, Ministerie van Defensie: Demobilisatiecentrum der Koninklijke Landmacht, nummer toegang 2.13.102, inventarisnummer ...

VERKORT:

NL-HaNA, Demobilisatiecentrum Landmacht, 2.13.102, inv.nr. ...

## Archiefvorming

### **GESCHIEDENIS VAN DE ARCHIEFVORMER**

#### **DE GESCHIEDENIS VAN HET DEMOBILISATIECENTRUM DER KONINKLIJKE LANDMACHT (KL)**

In verband met de omvangrijke werkzaamheden als gevolg van de demobilisatie vanuit Nederlands-Indië terugkerende militairen, werd in januari 1947 kolonel J.M.A. Goedewaagen door de minister van Oorlog belast met de opdracht, het bestuderen, het stimuleren en het coördineren van alle werkzaamheden die op het gebied der demobilisatie nodig zijn.

In september 1947 werd een aanvang gemaakt met de inrichting van het Demobilisatiecentrum Boschkamp in Huis ter Heide met een capaciteit voor 300 à 600 personen.

Oorspronkelijk was in mei 1945 het Doorgangskamp Woerden opgericht met als taak, het opvangen van alle uit buitenland terugkerende militairen, ze administratief in onderhoud te nemen, en ze ter gelegenertijd te doen herindelen dan wel te demobiliseren.

Op 1 augustus 1947 <sup>1</sup> werd het Demobilisatiecentrum der KL opgericht, bestaande uit een staf, het Doorgangskamp te Woerden en het Demobilisatiecentrum Boschkamp in Huis ter Heide. Tussen deze twee centra was de taakverdeling als volgt geregeld: in het Demobilisatiecentrum Boschkamp werden gedemobiliseerde militairen medisch gekeurd en zij konden daar een beroepskeuzetest afleggen. Zieke militairen werden overgeplaatst naar Woerden. <sup>2</sup>

Op 20 december werd het Demobilisatiecentrum Boschkamp, en op 22 december 1949 het Doorgangskamp Woerden verplaatst naar Amersfoort.

Het Demobilisatiecentrum der KL werd op 1 februari 1952 opgeheven. De werkzaamheden werden overgenomen door het Algemeen Depot KL.

Er werd een afwikkelingsbureau Demobilisatiecentrum der KL ingesteld <sup>3</sup> welke onder verantwoordelijkheid van de directeur Personeel Afdeling Sociale Zaken van het ministerie stond.

### **KOLONEL PRUIJS, DIRECTEUR DEMOBILISATIECENTRUM DER KL**

---

1 Legerorder 1947, nr. 268

2 CAD, gewoon verbaalarchief Ministerie van Oorlog, verbaal 30 juli 1947 nr. 1003. Voor de afwikkelingswerkzaamheden zie gewoon verbaalarchief Ministerie van Oorlog, verbaal 16 juni 1952, nr. 299696.

3 CAD, gewoon verbaalarchief Ministerie van Oorlog, verbaal 2 april 1952, nr. 8337.

Kolonel Pruijs was vanaf 1948 directeur Demobilisatiecentrum der KL. Op 12 januari 1949<sup>4</sup> werd hij tevens benoemd tot Adjunct Adjudant-Generaal voor aangelegenheden van de Sociale Dienst. Op 1 maart 1951 werd hij benoemd tot hoofd van de Afdeling Sociale Zaken en Personeelszorg en daarmee ook belast met de afwikkeling van het demobilisatiecentrum.

### ***GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEFBEHEER***

Na opheffing werd het archief in beheer genomen door het Archief KL (Koninklijke Landmacht) en met de oprichting van het CAD in 1961 van deze dienst overgenomen.

### **DE VERWERVING VAN HET ARCHIEF**

Overbrenging van een overheidsarchief

---

4 Brief MvO van 24 januari 1949, nr. 2A

## **Inhoud en structuur van het archief**

### ***SELECTIE EN VERNIETIGING***

Uit het archief van het Demobilisatiecentrum der KL is in 1961, met toestemming van de Algemene Rijksarchivaris <sup>5</sup> in totaal 36,8 strekkende meter archief vernietigd. Het betrof afschriften van ministeriële beschikkingen inzake benoemingen, bevorderingen en handhaving in rang van repatrianten, ontheffing en ontslag van dienstplichtig en vrijwillig militair personeel, afschriften van kamp- en garnizoensorders, circulaires van hogere commandanten, aanbiedings- en kantbrieven, boot- en vliegtuiglijsten.

Er zijn evenwel nog personeelsstukken aangetroffen die volgens de selectielijst Militair Personeel en de Lijst van te vernietigen archiefbescheiden van het Ministerie van Defensie in aanmerking komen voor vernietiging (afschriften van toegezonden inlichtingenrapporten betreffende personeel, premietoewijzingen, opstellen van beoordelingen ed.).

Ook de in grote aantallen aanwezige brievenboeken zullen worden vernietigd omdat niet herleidbaar meer is van welke bureaus zij afkomstig zijn. Dit is waarschijnlijk het gevolg van de grote vernietiging in 1961.

---

5 Brief Rijks Archivaris d.d. 1 november 1961, nr. 204

**Verwant materiaal*****BESCHIKBAARHEID VAN KOPIEËN***

Inventarisnummers van dit archief zijn niet in kopievorm beschikbaar

## BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDELEN

### 1 INVENTARIS VAN HET ARCHIEF VAN HET DEMABILISATIECENTRUM DER KONINKLIJKE LANDMACHT, (1946) 1947-1953

- 1** Stukken betreffende het informeren van de auditeur-militair over de in voorlopig arrest staande militairen, 1946, 1949. 1 omslag
- 2** Rapporten van overgave en overname van de dienst, 1946-1951. 1 omslag
- 3** Brief betreffende instelling van een commissie voor de keuring van leden van de Prins Bernard Kapel na repatriëring, 1947. 1 stuk
- 4** Stukken betreffende vervoer tegen gereduceerde vrachtprijs van voor eigen rekening reizende uit Indië afkomstige militairen, 1947-1948. 1 omslag
- 5** Stukken betreffende de repatriëring 1947-1948, 1951. 1 omslag
- 6** Stukken betreffende de samenstelling, de inrichting, richtlijnen, de legering, de organisatie en reorganisatie van het demobilisatiecentrum, 1947-1950. 1 pak  
Met tekeningen
- 7** Stukken betreffende de demobilisatie, 1947-1950. 1 omslag
- 8** Stukken betreffende toezending pasfoto's van overleden militairen alsmede opgave van overleden militairen, 1947, 1950. 1 omslag
- 9** Reisverslagen van uit Indonesië naar Nederland terugkerende troepen, 1947-1951. 1 pak
- 10** Verslagen van de radiopraatjes voor het strijdkrachtenprogramma, 1948. 1 omslag

- 
- 11** Maand- en demobilisatieverslagen, 1948-1952. 1 pak
- 12** Naamlijsten van uit Indonesië gerepatrieerde arrestanten, 1949 1 omslag
- 13** Brochure "De Collectieve verdediging van het Westen", bepalingen en doeleinden van de in de loop van 1949 en 1950 door de V.S. en de vrije naties van West Europa gesloten overeenkomsten voor de collectieve veiligheid: het Noord Atlantisch Pact en het Wederzijdse Militaire Steunverdrag, 1949. 1 stuk
- 14** Stukken betreffende de kleding en uitrusting, 1949-1951. 1 omslag
- 15** Stukken betreffende de huurcontracten van de terreinen van de kampen Waterloo en Boskamp, 1950-1951. 1 omslag
- 16** Stukken betreffende de beëindiging van het dienstverband van ex militairen van Ambonese afkomst, 1951. 1 omslag
- 17-39** Stukken betreffende beëindiging tijdelijke dienstverrichting bij de Koninklijke Landmacht van de ex KNIL militair, (op naam) 1951 15 omslagen, 8 pakken
- 17** Aataparij - Atihuta
- 18** Bakarbessy - Burnama
- 19** Choiner - Corpatty
- 20** Dacosta - Dovong
- 21** Efruan - Ewarlala
- 22** Falaksoku - Fun
- 23** Gabriel - Guttenberg
- 24** Habaroesoën - Huwae, 1 pak
- 25** Ikanubun - Izaak
- 26** Jacolat - Jungnain
- 27** Kadise - Kuwisaij, 1 pak
- 28** Labobar - Luterkeij, 1 pak
- 29** Maanen - Mustamu, 1 pak
- 30** Nadariain - Nussy
- 31** Oekas - Otler
- 32** Paais - Putturuhua, 1 pak
- 33** Queljoe
- 34** Rabun -Rumlawan, 1 pak
- 35** Samalo - Surypatty, 1 pak
- 36** Tabarima - Twal, 1 pak
- 37** Ubijaan - Usmany

---

38 Veerman - Voogt  
39 Waas - Zacharias

40 Ontschepingsboekje,  
z.d.

1 stuk

**2 INVENTARIS VAN HET ARCHIEF VAN KOLONEL PRUIJS,  
DIRECTEUR VOOR DE DEMOBILISATIE DER KL, 1947-1952**

- 41** Stukken betreffende het verloop van zaken bij de demobilisatie van uit Indonesië terugkerende militairen, 1947-1949. 1 omslag
- 42** Richtlijnen bij de beroeps- en studiekeuze ten behoeve van demobiliserenden met wijzigingen en aanvullingen, 1947-1949. 1 omslag
- 43** Stukken betreffende de instelling, de samenvoeging, de organisatie en reorganisatie van het Demobilisatiecentrum, 1947-1952. 1 pak
- 44** Stukken betreffende een bijeenkomst van terugkerende oorlogsvrijwilligers, 1948. 1 omslag
- 45** Brief inzake vaststellen van nadere richtlijnen m.b.t. het uitreiken van vrij vervoerbewijzen, 1948. 1 stuk
- 46** Stukken betreffende de repatriëring van Zeeuwse militairen, 1948. 1 omslag
- 47** Stukken betreffende een artikel in het orgaan De Band Nederland-Indië, 1948. 1 omslag
- 48** Rapport naar aanleiding van een gehouden enquête over de godsdienstige verzorging van de troepen onder de in Indië werkzaam zijnde legerpredikanten, 1948. 1 stuk
- 49** Verslagen van de coördinatievergaderingen met de directeur Demobilisatie, 1948-1949. 1 omslag
- 50** Stukken betreffende uittreksels van notulen van de ministerraad, 1948-1950. 1 omslag
- 51** Stukken betreffende de rechtspositie van reserve officieren met een onbepaald dienstverband, 1948-1951. 1 omslag
- 52** Stukken betreffende de positie van reserve officieren,

---

	1948-1951.	1 pak
<b>53</b>	Stukken betreffende een accountantsonderzoek bij het Gewestelijk Kantoor te Leeuwarden, 1949.	1 omslag
<b>54</b>	Stukken betreffende de derde cursus demobilisatie voorlichtingsofficieren, 1949.	1 omslag
<b>55</b>	Brief inzake de functie van Adjunct Adjudant-Generaal voor aangelegenheden van de Sociale Dienst, die zal worden waargenomen door de Directeur der Demobilisatie, 1949.	1 stuk
<b>56</b>	Stukken betreffende de Nationale Inspanning Welzijnsverzorging in Indonesië, 1949-1950.	1 omslag
<b>57</b>	Stukken betreffende de Engelse Navy, Army and Air Force Institutes (NAAFI) uitkeringen en schenkingen, 1949-1952.	1 omslag
<b>58</b>	Stukken betreffende de Psychologische Contact Commissie, 1949-1952.	1 omslag
<b>59</b>	Memorandum betreffende de beëindiging van de reorganisatie van het KNIL, 1950.	1 stuk
<b>60</b>	Brief inzake de per troepenschip naar Nederland reizende burgers, 1950.	1 stuk
<b>61</b>	Stukken betreffende aannname Indonesische staatsburgerschap door in werkelijke dienst zijnde KL militairen, 1950.	1 omslag
<b>62</b>	Stukken betreffende vrije overtocht gezinsleden van in West-Indië gehuwde dienstplichtige militairen KL, 1950.	1 omslag
<b>63</b>	Stukken betreffende de huisvesting en uitzending uit Nederland van personeel voor de Nederlandse Militaire Missie, 1950.	1 omslag
<b>64</b>	Stuk betreffende de mobilisatievoorbereidingen op hoofd- en stafkwartieren en staven, 1950.	1 stuk

- 
- |           |   |          |
|-----------|---|----------|
| <b>65</b> | Stukken betreffende vervoer van emigranten naar Australië en Nieuw-Zeeland, 1950.   | 1 omslag |
| <b>66</b> | Stukken betreffende maatregelen met betrekking tot Ambonese ex KNIL militairen na aankomst in Nederland, 1950-1951.   | 1 pak    |
| <b>67</b> | Stukken betreffende naar Nederland teruggezonden militaire goederen, 1951.  | 1 omslag |
| <b>68</b> | Stukken betreffende de arrestatie van drie Nederlandse ambtenaren van de Indonesische Immigratiedienst, 1951.   | 1 omslag |
| <b>69</b> | Stukken betreffende voordrachten voor een onderscheiding aan burgerambtenaren van het Demobilisatiecentrum in verband met de verrichte demobilisatie werkzaamheden, 1951. | 1 omslag |
| <b>70</b> | Overzichten aantal gedemobiliseerde militairen, 1951-1952.  | 1 omslag |